

Burgerschap: meer dan een vinkje

Hoe zijn wij die oefenplaats voor democratie?

Als leren je lief is

WAAR STA JIJ?

“Ik zet mijn kopje koffie zelf
in de vaatwasser”

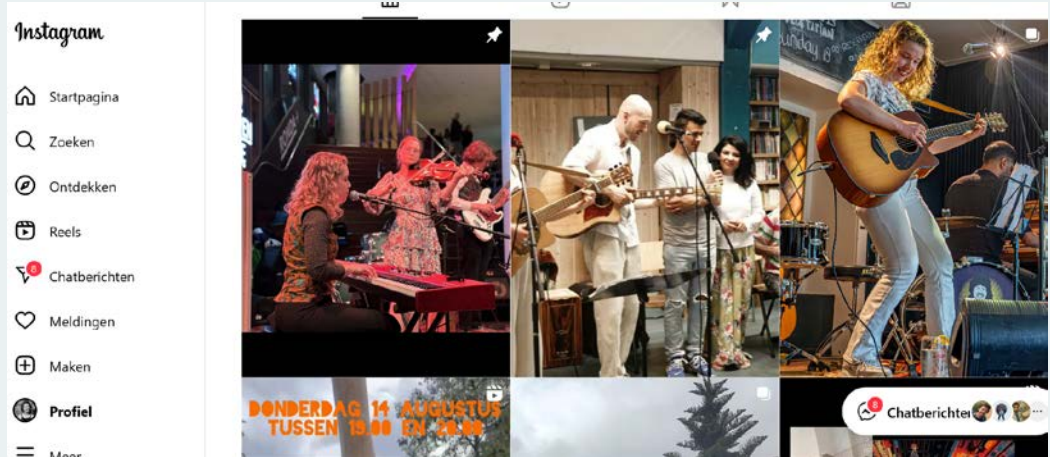

“Ik begrijp niet waarom
ze niet gewoon haar
mening zegt”

“Ik mag zijn wie ik ben
en de ander ook”

Even voorstellen...

Het plan voor vandaag

'Waartoe' dient ons burgerschapsonderwijs? (en is onze school wel zo uniek)

> Werken aan kennis en bewustwording

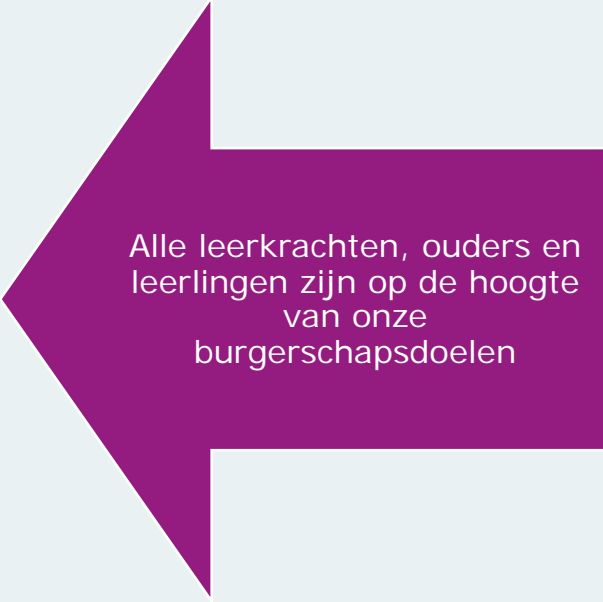
Voor wie is ons burgerschapsonderwijs? (en hoe sluiten we aan op de leerlingpopulatie)

> Concreter in beeld hoe we onze doelen hierop stoelen

Hoe bouwen we aan de democratische oefenplaats? (en hoe wordt het meer dan een semi-functionerende leerlingraad)

> Speerpunten voor jullie schoolcultuur

Uitwisseling, bewustwording, inspiratie en handvatten voor het vervolg

Alle leerkrachten, ouders en
leerlingen zijn op de hoogte
van onze
burgerschapsdoelen

Ons burgerschapsdocument
zal de meeste collega's al
niet bekend voorkomen, laat
staan dat ouders of
leerlingen weten wat we
doen

Het belangrijkste doel van burgerschapsonderwijs is dat leerlingen **zichzelf** leren kennen als onderdeel van een gemeenschap

Het belangrijkste doel van burgerschapsonderwijs is dat leerlingen **de gemeenschap** om zich heen leren kennen

Onze school mag een **duidelijk normatief geluid** laten horen (ook als dat anders is dan wat kinderen thuis horen)

De normen en waarden van ouders zijn leidend voor ons burgerschapsonderwijs; **wij sluiten daarop aan**

Ons
burgerschapsonderwijs
is georiënteerd op de
lokale en nationale
context

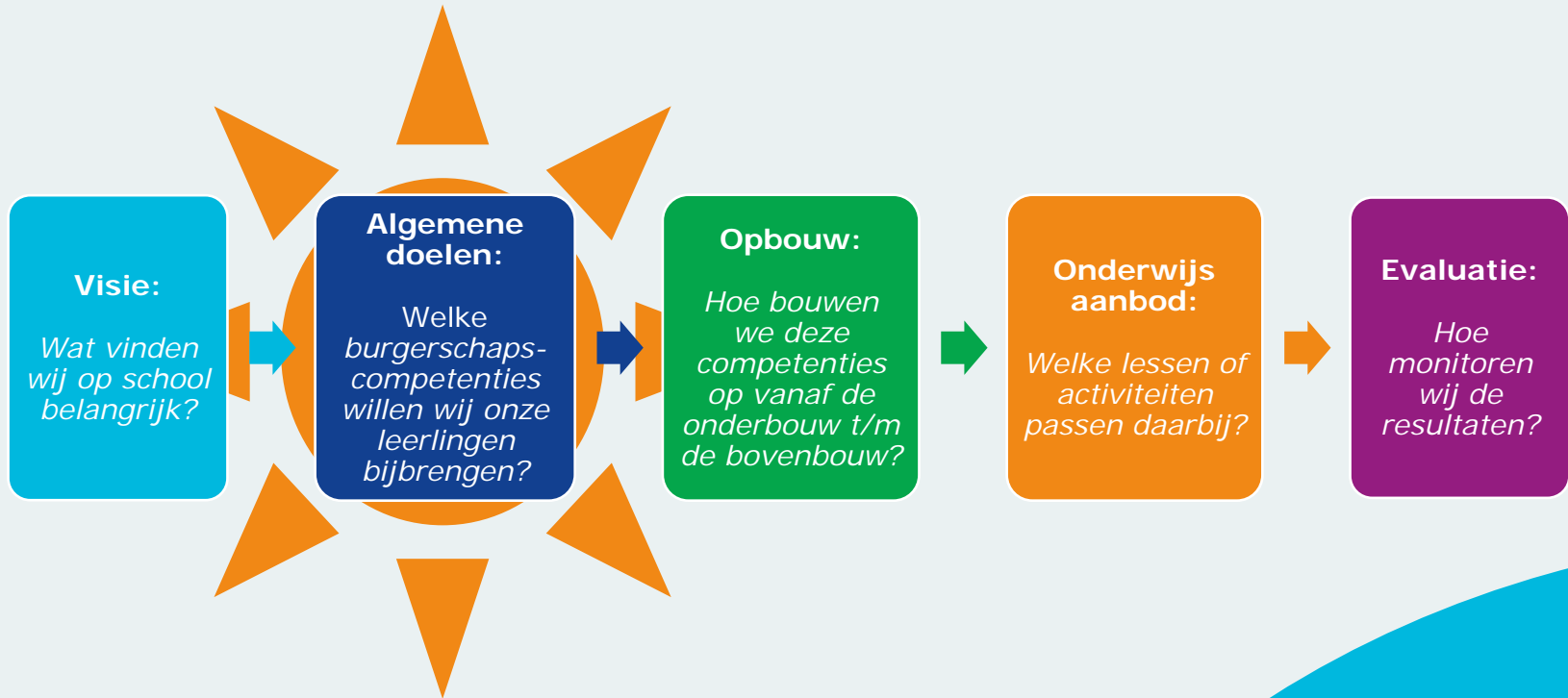
Wij geven les vanuit
wereldburgerschap

Wat hebben onze leerlingen nodig?

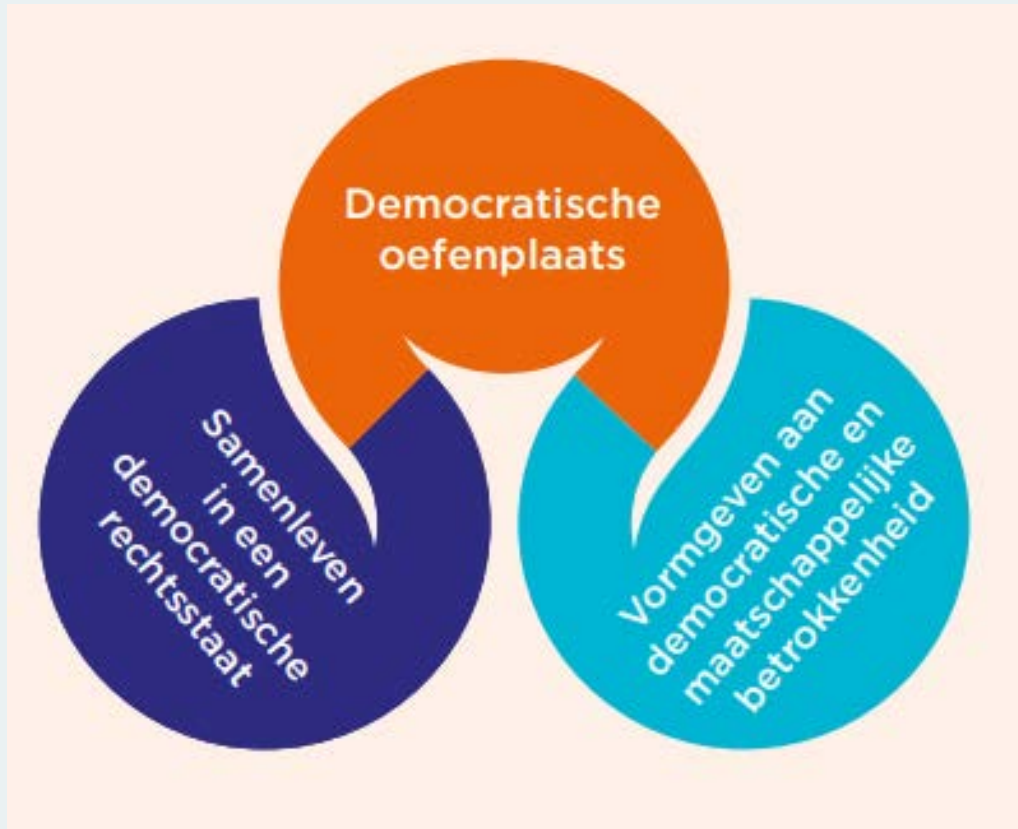
> Werkblad over jullie meest en minst gemiddelde leerling

Stappenplan voor aanscherpen van Burgerschapsonderwijs

Wet Burgerschapsonderwijs (2021)

Kerdoelen 20A en 21A: basiswaarden van de democratische rechtsstaat en democratische betrokkenheid.

Hoofddoel: De leerling leert de basiswaarden (vrijheid, gelijkheid en solidariteit) van de democratische rechtsstaat kennen, begrijpen en toepassen.

**20 De leerling leert over
democratische rechtsstaat**

- A. Basiswaarden van de democratische rechtsstaat
- B. Diversiteit in de samenleving

Domein: vormgeven aan democratische en maatschappelijke

**21 De leerling doet ervaringen op met
democratische en maatschappelijke
betrokkenheid**

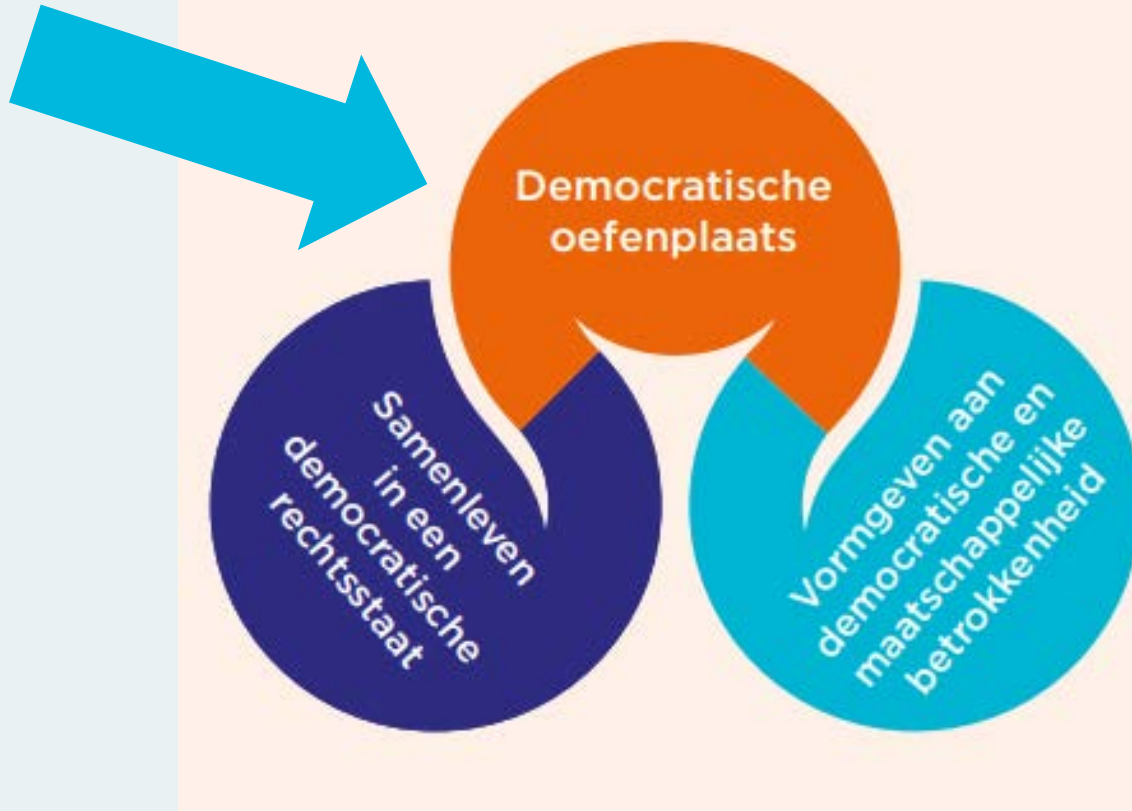
- A. Democratische betrokkenheid
- B. Maatschappelijke betrokkenheid

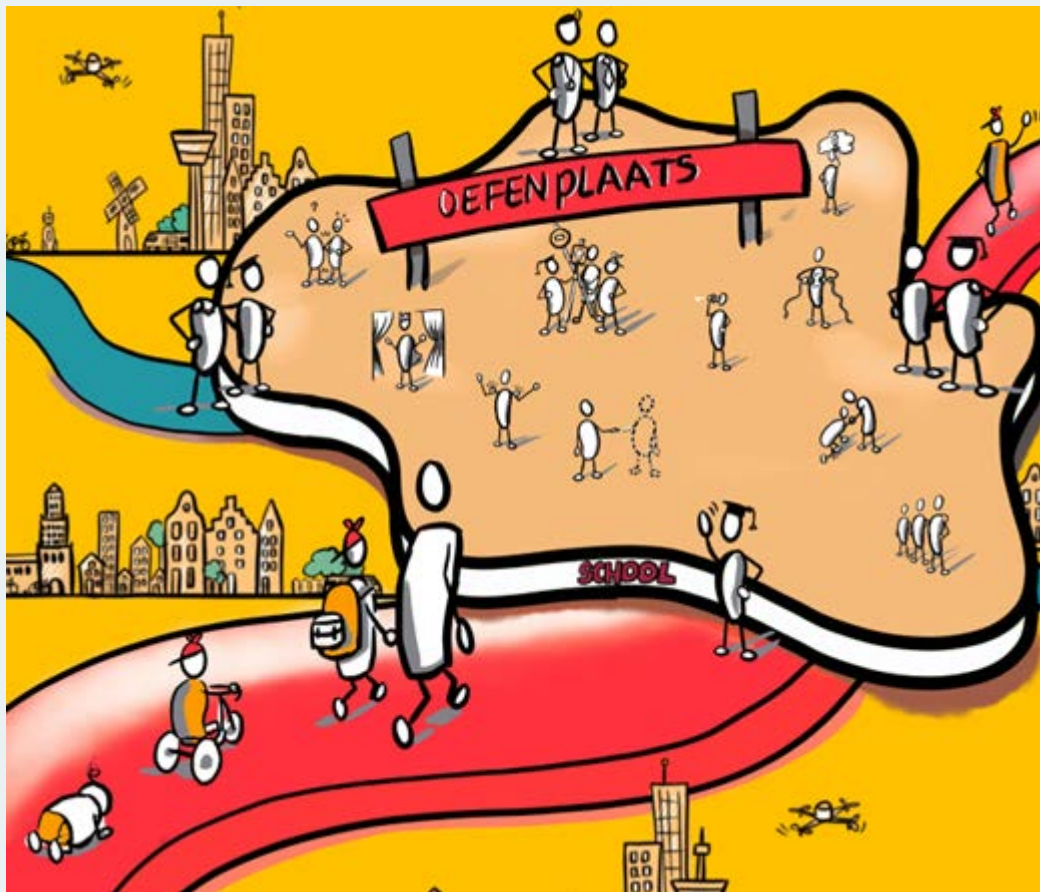
Multiculturele school in Eindhoven:
“De leerling heeft respect voor de
verschillen die hij dagelijks tegenkomt”

“Doe niet gescheiden wat samen kan” is dé slogan van IKC Meester Siebering. Wij vinden het belangrijk dat kinderen verantwoordelijkheid voelen en nemen in hun bijdrage aan de omgeving/maatschappij.
Einddoel: Ik doe mee, denk mee en help mee in de klas en daarbuiten.

Wet Burgerschapsonderwijs (2021)

De school als oefenplaats...
Waar denk jij aan?

Het verborgen curriculum...

Welke kennis en vaardigheden leren onze leerlingen van ons tussen de lessen door?

Schoolcultuur-eisen in de wet

Schoolcultuur...

- In overeenstemming met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (wat zijn dat ook alweer)
 - Omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden;
 - Omgeving waarin leerlingen én personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht hun verschillen.
-

Een democratische schoolcultuur

We hebben een
leerlingraad

Elke leerkracht
wordt opgeleid om
de stem van de
leerling zoveel
mogelijk te horen

We zijn tegen
discriminatie

Elke leerkracht
waardeert de
verschillen tussen
kinderen en geeft
ze een plek in het
onderwijs

We gaan in de
onderbouw altijd
naar het
bejaardentehuis

Elke leerkracht
geeft kinderen
eigenaarschap,
over zichzelf én
zijn/haar omgeving

Je kunt je richten op de structuur-kant van cultuurverandering...

- **Organisatie-afspraken:** leerlingraad, positie van ouders, manier van overleggen binnen het team
- **Zichtbaar en expliciet maken van je waarden:** een Vreedzame muur, een MT die zich uitspreekt, afspraken visualiseren of een gezamenlijke taal gebruiken

... maar je bent pas effectief als je ook iets met de vaardigheden, waarden en drijfveren van individuele collega's doet

(Edgar Shein's culture model)

Dus ook professionalisering: ook gedrag van volwassenen is een vak

The image shows a screenshot of a video player from NOS Jeugdjournaal. The video title is "Hayet heeft familie in Gaza: 'Ze hebben honger en zijn bang'". The video player interface includes a search bar, a play button, and a comment icon showing 84 comments. A duration of 2:08 is visible. To the right of the video player, there is an illustration of three people (two boys and one girl) sitting around a table, with a speech bubble above them. Further to the right, there is a diagram on an orange background showing a staircase-like structure with an upward-pointing arrow. The steps are labeled "plannen", "DOEL", "GEDRAG", and "SUPPORT". The word "proberen" is written vertically along the right side of the arrow.

NOS jeugdjournaal

Zoek in Jeugdjournaal...

Zoeken

Hayet heeft familie in Gaza: 'Ze hebben honger en zijn bang'

plannen DOEL

GEDRAG

SUPPORT

proberen

Dus het is..
En-

En- (!)

En

... en dat geldt ook voor andere
opvoeders

Elementen uit de oefenplaats

- Sociale, emotionele en fysieke veiligheid op school
- Duidelijke sociale normen en waarden in de school
- Volwassenen als voorbeeld (hoe oefent het team met samenleven)
- Ruimte voor inspraak en participatie van leerlingen
- Samenwerking met ouders (op democratische wijze)
- Diversiteit, inclusie en tegengaan van discriminatie
- Oefenen met conflicten in de vrije ruimte

Mijn schoolcultuur-speerpunten

- Sociale, emotionele en fysieke veiligheid op school
- Duidelijke sociale normen en waarden in de school
- Volwassenen als voorbeeld (hoe oefent het team met samenleven)
- Ruimte voor inspraak en participatie van leerlingen
- Samenwerking met ouders (op democratische wijze)
- Diversiteit, inclusie en tegengaan van discriminatie
- Oefenen met conflicten in de vrije ruimte

Noem (vanuit je visie/leerlingpopulatie) een top-3 belangrijkste elementen van jouw schoolcultuur

- Wat is het leerkrachtgedrag dat nodig is om aan deze cultuur te bouwen?
- Wat kan onze organisatie doen om leerkrachten daarin te ondersteunen?

MT/ontwikkelgroep

- Schrijven/doorontwikkelen van het beleid
- Afstemmen met collega's

Begeleiding CED-Groep

- Aanleveren raamwerk voor burgerschapsbeleidsplan per stap
- Check op hiaten, mogelijkheden en op de eisen uit de Wet en het Inspectiekader

Optioneel

Ontwikkelgroep 2 uur
en/of
vervolgbegeleiding
bij borging
en evaluatie

Maak er wat moois van!

g.vanwijnen@cedgroep.nl

CED
groep

Als leren je lief is